

Kako poteka zdravljenje?

Zdravljenje načrtuje multidisciplinarni tim strokovnjakov. Izbira zdravljenja je odvisna od vrste tumorja, stadija bolezni, njene razširjenosti in splošnega zdravstvenega stanja bolnika. Cilj zdravljenja je odstraniti ali uničiti rakave celice, preprečiti ponovitev bolezni ter ohraniti kakovost življenja.

- **Kirurško zdravljenje:** Operacija je najpomembnejši način zdravljenja lokaliziranega raka tankega črevesa. Kirurg odstrani del tankega črevesa s tumorjem in bližnje bezgavke. Pri nekaterih bolnikih je operacija nujna tudi zaradi krvavitve ali zapore črevesa.
- **Sistemsko zdravljenje:** Uporablja se pri napredovali bolezni, po operaciji pri večjem tveganju za ponovitev bolezni ali kadar operacija ni mogoča.
 - **Kemoterapija:** Zdravila uničujejo rakave celice ali upočasnijo njihovo rast. Najpogosteje se uporabljajo kombinacije fluoropirimidinov in oksaliplatina.
 - **Tarčno zdravljenje:** Pri določenih vrstah tumorjev, predvsem pri GIST, se uporabljajo zdravila, ki delujejo na specifične molekularne spremembe v tumorskih celicah.
 - **Imunoterapija:** Pri nekaterih bolnikih z določenimi genetskimi značilnostmi tumorja lahko imunoterapija pomaga imunskemu sistemu, da prepozna in uniči rakave celice.
- **Obsevanje:** Redkeje se uporablja, predvsem za lajšanje simptomov, kot so bolečina, krvavitve ali zasevki.
- **Podporno zdravljenje:** Pomemben del obravnave so prehranska podpora, zdravljenje bolečine, psihološka pomoč ter spremljanje morebitnih težav s prebavo in vsrkavanjem hranil.

Po zaključenem zdravljenju so pomembni redni kontrolni pregledi za zgodnje odkrivanje morebitne ponovitve bolezni.

Skupaj smo v tem!

Združenje EuropaColon Slovenija že od leta 2007 povezuje bolnike z raki prebavil, njihove bližnje in strokovnjake. Nudi podporo, informacije in povezovanje skozi različne programe:

- strokovno svetovanje: psihosocialno (klinični psiholog), prehransko (klinični dietetik) in zdravstveno (zdravniki specialisti),
- podporna skupina za mlade bolnike do 55 let,
- programi za svojce in bližnje,
- izobraževanja o celostnem zdravljenju in življenju z boleznijo,
- glasilo Koloskop in druge publikacije,
- svetovanje in pomoč prostovoljcev.

Rak tankega črevesa

EUROPACOLON.SI

EuropaColon
Slovenija

**Združenje
EuropaColon Slovenija**
Einspielerjeva 6
1000 Ljubljana

W europacoln.si
E zdruzenje@europacoln.si
T 041 349 136

Pripravo in izdajo knjižice so omogočili

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancira Ministrstvo za zdravje RS

FUNDACIJA ZA
FINANCIRANJE
INVALIDSKIH IN
HUMANITARNIH
ORGANIZACIJ
V REPUBLIKI
SLOVENIJI

DIGESTIVE CANCERS
EUROPE

IZDALO IN ZALOŽILO
Združenje EuropaColon
Slovenija,
2026 (1. izdaja)

BESEDILO
Maša Sever, dr. med.
prof. dr. Janja Ocvirk, dr. med.
izr. prof. dr. Tanja Mesti, dr. med.
Onkološki inštitut Ljubljana

OBLIKOVANJE
Teja Ideja,
Špela Razpotnik

TISK
Tiskarna Atlantik d.o.o.

NAKLADA
2.000 izvodov

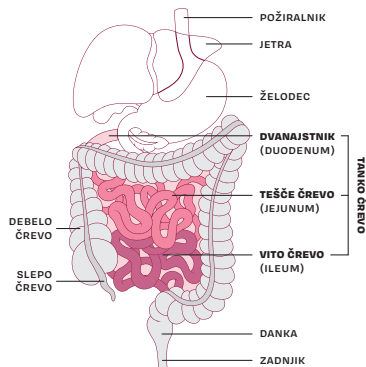

EuropaColon
Slovenija

Kaj je rak tankega črevesa?

Rak tankega črevesa je redka oblika raka, ki nastane v tankem črevesu. Tanko črevo je del prebavne cevi med želodcem in debelim črevesom, dolgo približno 5 do 6 metrov in ima pomembno vlogo pri prebavi ter vsrkavanju hranil.

Pojavnost je nizka, a se postopno povečuje, predvsem zaradi okužbe s humanim papiloma virusom (HPV). V Sloveniji vsako leto odkrijejo več deset novih primerov. Zgodnje odkritje omogoča uspešno zdravljenje in ohranjanje normalnega delovanja analnega kanala in s tem odvajanje blata.

Katere so najpogostejše vrste?

- **Adenokarcinomi:** Predstavljajo približno 30–40 % rakov tankega črevesa. Nastanejo iz celic sluznice črevesa, najpogostejše v dvanajstniku in so običajno agresivni.
- **Nevroendokrini tumorji:** Predstavljajo približno 35–40 % tumorjev tankega črevesa. Pogosto rastejo počasneje, lahko pa zasevajo v jetra ali druge organe.
- **Limfomi:** Predstavljajo okoli 15–20 % primerov. Gre za rake limfnega sistema, ki se lahko razvijejo tudi v tankem črevesu.
- **Gastrointestinalni stromalni tumorji (GIST):** So redkejša vrsta tumorjev, ki nastane iz posebnih celic v steni prebavil. Predstavljajo manjši delež tumorjev tankega črevesa in jih pogosto zdravimo s tarčnimi zdravili.

Kaj povečuje tveganje?

Na razvoj raka tankega črevesa lahko vpliva več dejavnikov. Tveganje je večje pri starejših osebah, predvsem **po 60. letu starosti**. Pomembni dejavniki so **kronične vnetne črevesne bolezni**, zlasti Crohnova bolezen ter nekateri **dedni sindromi**, kot sta Lynchov sindrom in družinska adenomatozna polipoza (FAP).

Večje tveganje imajo tudi **bolniki s celiakijo**, osebe z **oslabljenim imunskim sistemom** ter **kadilci**. K razvoju bolezni lahko prispevajo še **nezdrav življenjski slog**, prehrana z **veliko predelanega mesa** in **debelost**.

Kako nastane?

Rak tankega črevesa nastane, ko se celice sluznice tankega črevesa začnejo nenadzorovano deliti in tvorijo tumor. Najpogostejše nastane v začetnem delu tankega črevesa, ki ga imenujemo **dvanajstnik**. Nekateri kronični bolezni, dedni sindromi in dolgotrajna vnetja lahko povečajo tveganje za nastanek rakavih sprememb.

Simptomi raka tankega črevesa

Simptomi so pogosto neznačilni in se razvijajo postopno, zato bolezen dolgo ostane neprepoznana. Bodite pozorni na:

- **bolečine ali krče v trebuhu,**
- **slabost in bruhanje,**
- **nepojasnjeno hujšanje,**
- **utrujenost in slabokrvnost,**
- **kri v blatu ali temno blato,**
- **napihjenost,**
- **zaporo črevesa** pri napredovali bolezni.

Če težave trajajo dlje časa ali se ponavljajo, je pomembno, da čim prej obiščete zdravnika.

Kako se postavi diagnoza?

Diagnoza temelji **na pogovoru o težavah, kliničnem pregledu in dodatnih preiskavah**.

Ker je tanko črevo težje dostopno za pregled, je za postavitvev diagnoze pogosto potrebnih več diagnostičnih metod.

Zdravnik lahko opravi **endoskopske preiskave**, kot sta gastroskopija ali enteroskopija, pri katerih odvzame vzorec tkiva (biopsija).

Pomembne so tudi **slikovne preiskave**, kot so računalniška tomografija (CT), magnetna resonanca (MRI) in PET-CT, s katerimi oceni razširjenost bolezni.

Pri nekaterih bolnikih se uporablja **kapsulna endoskopija**, pri kateri bolnik pogoltne majhno kamero, ki omogoča pregled tankega črevesa.

Pomembna vprašanja, ki jih lahko zastavite zdravniku:

Bolnikom pomaga, če si vprašanja pripravijo vnaprej in na pregled vzamejo bližnjo osebo za dodatno podporo.

- Kakšno vrsto raka tankega črevesa imam?
- V katerem stadiju je bolezen?
- Ali se je rak razširil?
- Katere možnosti zdravljenja so primerne zame?
- Kakšni so možni neželeni učinki zdravljenja?
- Ali bom potreboval/-a operacijo?
- Kako bo zdravljenje vplivalo na prehrano in prebavo?
- Kako pogosto bodo potrebni kontrolni pregledi?
- Kje lahko dobim dodatno podporo in informacije?